

ШОСТИЙ АПЕЛЯЦІЙНИЙ АДМІНІСТРАТИВНИЙ СУД

Справа № 2а-4563/11/2670

УХВАЛА

04 серпня 2020 року

м. Київ

Колегія Шостого апеляційного адміністративного суду у складі:

судді-доповідача Кузьменка В. В.,

суддів Василенка Я. М., Шурка О. І.,

за участю секретаря Кірієнко Н.Є.,

розглянувши у відкритому судовому засіданні у м. Києві справу за адміністративним позовом Виконавчого органу Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація) до Київської міської ради, треті особи: Товариство з обмеженою відповідальністю «Укрсоцбудінвест», Державне підприємство «Центральна учбово-тренувальна база по ковзанярському спорту «Льодовий стадіон», за участю Прокуратури м. Києва про визнання протиправним та скасування рішення, за апеляційною скаргою Публічного акціонерного товариства «Закритий недиверсифікований венчурний корпоративний інвестиційний фонд «Рентал» на постанову Окружного адміністративного суду м. Києва від 01.06.2011, -

В С Т А Н О В И Л А:

Виконавчий орган Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація) звернувся у серпні 2010 року до суду з позовом про визнання протиправними та скасування рішень Київської міської ради, прийнятих на пленарних засіданнях V сесії VI скликання Київської міської ради 08.07.2010 та 15.07.2010.

В обґрунтування позовних вимог Виконавчий орган Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація) зазначив, що оспорювані рішення Київської міської ради прийняті з порушенням ч.2 ст. 19 Конституції України, ст. 47 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», пунктів 16.2, 20.11 та 21 Регламенту Київської міської ради, затвердженого рішенням Київської міської ради II сесії VII скликання від 01.07.2008 р. №8/8, оскільки питання порядку денного були винесені на розгляд Київської міської ради без вивчення та розгляду їх профільними комісіями, Президією Київської міської ради, а також без попереднього ознайомлення депутатів Київської міської ради з проектами рішень. Зазначає, що оскаржувані рішення Київської міської ради у зв'язку з прийняття їх без попереднього розгляду профільними комісіями ради та без попереднього ознайомлення депутатів Київської міської ради з проектами рішень, обмежують права територіальної громади м. Києва на належну компенсацію вартості переданого у власність або наданого у користування комунального майна.

Ухвалою Окружного адміністративного суду міста Києва у справі №2а-12042/10/2670 від 28.03.2011 роз'єднано в самостійне провадження позовні вимоги Київської міської ради, третя особа: ТОВ «Укрсоцбудінвест» про визнання протиправним та скасування рішення Київської міської ради від 08.07.2010 №1095/4533 «Про передачу ТОВ «Укрсоцбудінвест» земельної ділянки для будівництва та реконструкції спортивно-розважально-торговельного комплексу, ведення

діяльності у сфері спорту та торгівлі на вул. Академіка Глушкова, 9 у Голосіївському районі м. Києва» (далі - рішення від 08.07.2010 №1095/4533).

Постановою Окружного адміністративного суду міста Києва від 01.06.2011 в задоволенні адміністративного позову Виконавчого органу Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація) відмовлено.

За позицією суду першої інстанції, питання про передачу ТОВ «Укрсоцбудінвест» земельної ділянки для будівництва та реконструкції спортивно-розважально-торговельного комплексу, ведення діяльності у сфері спорту та торгівлі на вул. Академіка Глушкова, 9 у Голосіївському районі м. Києва, було включено до порядку денного з дотриманням вимог Регламенту Київської міської ради.

Постановою Київського апеляційного адміністративного суду від 06.03.2012 апеляційні скарги Прокуратури міста Києва, Виконавчого органу Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація) були задоволені. Апеляційну скаргу Державного підприємства «Центральна учбово-тренувальна база по ковзанярському спорту «Льодовий стадіон» - задоволено частково. Постанову Окружного адміністративного суду міста Києва від 01.06.2011 скасовано. Прийнято нову постанову, якою адміністративний позов задоволено. Скасовано рішення Київської міської ради V сесії VI скликання від 08.07.2010 №1095/4533.

Суд апеляційної інстанції дійшов висновку, що оскаржуване рішення є незаконним та підлягає скасуванню у зв'язку з порушенням відповідачем Регламенту в частині подання та включення питання до порядку денного пленарного засідання Київради, а також в частині винесення питання порядку денного та розгляду питання порядку денного на пленарному засіданні Київради.

Ухвалою Вищого адміністративного суду від 11.10.2012 касаційну скаргу ТОВ «Укрсоцбудінвест» залишено без задоволення, а постанову Київського апеляційного адміністративного суду від 06.03.2012 - без змін.

05.07.2019 на адресу Шостого апеляційного адміністративного суду надійшла апеляційна скарга від Публічного акціонерного товариства «Закритий недиверсифікований венчурний корпоративний інвестиційний фонд «Рентал» (особа, яка не брала участі у справі (далі - ПАТ «ЗНВКІФ «Рентал»)).

Ухвалами Шостого апеляційного адміністративного суду від 08.08.2019 відкрито апеляційне провадження у даній справі за апеляційною скаргою ПАТ «ЗНВКІФ «Рентал».

Постановою Шостого апеляційного адміністративного суду від 26.09.2019 апеляційну скаргу ПАТ «ЗНВКІФ «Рентал» задоволено, постанови Окружного адміністративного суду міста Києва від 01.06.2011 та Київського апеляційного адміністративного суду від 06.03.2012 - скасовані. Прийнято нове рішення, яким провадження у справі закрито, роз'яснено учасникам справи, що вирішення даного спору підлягає розгляду у порядку господарського судочинства.

Закриваючи провадження у справі, суд апеляційної інстанції зазначив, що спір у цій справі стосується права користування земельною ділянкою та відповідно права користування об'єктом незавершеного будівництва, який перебуває у власності третьої особи ТОВ «Укрсоцбудінвест».

Також суд апеляційної інстанції зауважив, що спір у даній справі не є спором між учасниками публічно-правових відносин, оскільки відповідач, здійснюючі владні управлінські функції та приймаючи оскаржувані рішення, не мав публічно-правових відносин саме з позивачем. Прийняті оскаржувані рішення стосувались прав інших осіб, а не позивача. Пред'явлений позов жодним чином не пов'язаний із захистом прав, свобод чи інтересів позивача у сфері публічно-правових відносин від порушень з боку органу місцевого самоврядування - Київської міської ради. Визнання недійсним рішення відповідача впливає на права третьої особи, а тому існує спір про право, що унеможливорює його розгляд у порядку адміністративного судочинства.

Не погоджуючись із таким рішенням суду апеляційної інстанції, Виконавчий орган Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація а також Прокуратура м. Києва звернулися до Верховного Суду з касаційними скаргами, в якій просили скасувати постанову Шостого апеляційного адміністративного суду від 26.09.2019, а постанову Київського апеляційного адміністративного суду від 06.03.2012 - залишити в силі.

Постановою Верховного Суду від 20.05.2020 касаційну скаргу Виконавчого органу Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація) задоволено частково. Касаційну скаргу Прокуратури міста Києва - задоволено.

Постанову Шостого апеляційного адміністративного суду від 26.09.2019 у справі №2а-4563/11/2670 вирішено скасувати. Додаткову постанову Шостого апеляційного адміністративного суду від 17.10.2019 у справі № 2а-4563/11/2670 - скасувати. Справу №2а-4563/11/2670 направлено на новий розгляд до Шостого апеляційного адміністративного суду.

При цьому, Верховним судом вказано, що судом апеляційної інстанції відкрито апеляційне провадження та здійснено апеляційний розгляд з порушенням норм процесуального права. Зокрема, судом апеляційної інстанції не вирішено питання щодо строків подання апеляційної скарги, не вирішено питання щодо наявності підстав апеляційного перегляду рішення суду апеляційної інстанції від 06.03.2012, яке було переглянуто в касаційному порядку 11.10.2012. Також судом апеляційної інстанції не було з'ясовано, які права та обов'язки ПАТ «ЗНВКІФ «Рентал» були порушені при прийнятті рішення Київським апеляційним адміністративним судом 06.03.2012.

Ухвалами Шостого апеляційного адміністративного суду від 10.06.2020 відкрито апеляційне провадження та призначено справу до розгляду.

У судовому засіданні представник ПАТ «ЗНВКІФ «Рентал» вказав, що зазначена справа мала розглядатись за правилами господарського судочинства, вважає постанову Шостого апеляційного адміністративного суду від 26.09.2019 відповідає вимогам закону. Зазначив, що набув право на апеляційне оскарження у зв'язку із набуттям в квітні 2019 року права на частку у статутному фонді третьої особи ПАТ «ЗНВКІФ «Рентал».

Представники позивача наголосили про порушення, на їх думку, норм процесуального права, оскільки дану справу вже розглянуто по суті судом вищої інстанції, зазначили про відсутність у ПАТ «ЗНВКІФ «Рентал» права на апеляційне оскарження.

Представник прокуратури зазначив, що спір виник між суб'єктами владних повноважень з питань дотримання процедури їх реалізації, у зв'язку із чим справа має розглядатись за правилами адміністративного судочинства. Стверджував, що набуття ПАТ «ЗНВКІФ «Рентал» частки у статутному фонді не свідчить про набуття останнім права на земельну ділянку, відповідно суд апеляційної інстанції повинен з'ясувати право на апеляційне оскарження.

Представник третьої особи - Товариства з обмеженою відповідальністю «Укрсоцбудінвест» пояснив, що оскільки ПАТ «ЗНВКІФ «Рентал» не брало участі у розгляді справи, то має право на апеляційне оскарження без обмеження строком подання апеляційної скарги. Зазначив, що предметом спору є реалізація суб'єктом владних повноважень на розпорядження майном, у зв'язку із чим у справі вирішується спір про право.

Як встановлено судом, ТОВ «Укрсоцбудінвест» за договором купівлі-продажу від 26.03.2010, укладеним за результатами аукціону, було придбано об'єкт незавершеного будівництва - Крита спортивна арена, що знаходиться за адресою: м. Київ, проспект Академіка Глушкова, 9.

На підставі реєстраційного посвідчення № 032058 Київське міське бюро технічної інвентаризації та реєстрації права власності на об'єкти нерухомого майна 13.05.2010 зареєструвало за ТОВ

«Укрсоцбудінвест» право власності на об'єкт незавершеного будівництва - Криту спортивну арену.

Рішенням Київської міської ради V сесії VI скликання від 08.07.2010 № 1095/4533 затверджено проект землеустрою щодо відведення ТОВ «Укрсоцбудінвест» земельної ділянки для будівництва та реконструкції спортивно-розважально-торговельного комплексу, ведення діяльності у сфері спорту та торгівлі на вул. Академіка Глушкова, 9 у Голосіївському районі м. Києва (рішення № 1095/4533).

Згідно з рішенням, за умови виконання обов'язків землекористувача, ТОВ «Укрсоцбудінвест» було передано у довгострокову оренду на 25 років земельну ділянку площею 10,78 га для будівництва та реконструкції спортивно-розважально-торговельного комплексу, ведення діяльності у сфері спорту та торгівлі на вул. Академіка Глушкова, 9 у Голосіївському районі м. Києва за рахунок частини земель, відведених на підставі рішення Київської міської ради від 17.12.1998 №85/186, у зв'язку з переходом права власності на майно (договір купівлі-продажу від 26.03.2010 №712).

Таким чином, рішенням № 1095/4533 було передано ТОВ «Укрсоцбудінвест» у довгострокову оренду на 25 років земельну ділянку, на якій розташований об'єкт незавершеного будівництва - Крита спортивна арена, що належить вказаному товариству на праві власності.

Не погоджуючись із зазначеним рішенням Київської міської ради від 08.07.2010 №1095/4533, позивач оскаржив його в порядку адміністративного судочинства.

ПАТ «ЗНВКІФ «Рентал», яке не брало участі у справі, звернулось до суду апеляційної інстанції з апеляційною скаргою на постанову Київського апеляційного адміністративного суду від 06.03.2012 лише 05.07.2019.

Згідно із частиною 1 статті 293 КАС України учасники справи, особи, які не брали участі у справі, якщо суд вирішив питання про їхні права, свободи, інтереси та (або) обов'язки, мають право подати апеляційну скаргу на рішення суду першої інстанції.

Таким чином, право особи подати апеляційну скаргу на рішення, ухвалене за результатами розгляду спору про право у правовідносинах, учасником яких є скаргжник, або містяться судження про права, інтереси та (або) обов'язки такої особи у відповідних правовідносинах, зважаючи на предмет і підстави позову.

Особа, яка звертається з апеляційною скаргою відповідно до частини 1 статті 293 КАС України, повинна довести, що оскаржуване судове рішення прийнято про її права, інтереси та (або) обов'язки, і такий зв'язок має бути очевидним та безумовним.

Колегія суддів зазначає, що апелянт не був учасником правовідносин, які виникли між сторонами у справі та були предметом розгляду в суді першої та апеляційної інстанцій у 2011-2012 роках.

Оскаржуване позивачем рішення Київської міської ради від 08.07.2010 №1095/4533 «Про передачу ТОВ «Укрсоцбудінвест» земельної ділянки для будівництва та реконструкції спортивно-розважально-торговельного комплексу, яке було предметом спору, не стосувалось прав та обов'язків ПАТ «ЗНВКІФ «Рентал» на час його прийняття.

За правовою позицією Верховного Суду України, викладеною у постанові від 24.06.2008 у справі №2/164-35/246, судові рішення, оскаржуване не залученою особою, повинно безпосередньо стосуватися прав та обов'язків цієї особи, тобто судом має бути розглянуто й вирішено спір про право у правовідносинах, учасником яких на момент розгляду справи та прийняття рішення судом першої інстанції є скаргжник, або містяться судження про права та обов'язки цієї особи у відповідних правовідносинах.

Рішення є таким, що прийняте про права та обов'язки особи, яка не була залучена до участі у справі, якщо в мотивувальній частині рішення містяться висновки суду про права та обов'язки цієї особи, або у резолютивній частині рішення суд прямо вказав про права та обов'язки таких осіб. У такому випадку оспорюване рішення порушує не лише матеріальні права осіб, незалучених до участі у справі, а й їх процесуальні права, що витікають із сформульованого в пункті 1 статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод положення про право кожного на справедливий судовий розгляд при визначенні його цивільних прав і обов'язків. Будь-який інший правовий зв'язок між скаржником і сторонами спору не може братися до уваги.

Необхідною умовою для набуття особою, яка не брала у часті у справі, права оскарження судового рішення є вирішення цим судовим актом питання щодо її прав, свобод, інтересів та (або) обов'язків.

Саме по собі набуття особою, яка не брала участі у справі, права власності на майно щодо якого виник спір, зокрема, після ухвалення судом першої інстанції рішення, не обов'язково свідчить про те, що судовим рішенням вирішено питання щодо її прав, свобод, інтересів та (або) обов'язків.

Натомість питання про те, чи вирішено судовим рішенням питання щодо прав, свобод, інтересів та (або) обов'язків особи, яка не брала участі у справі, має вирішуватись виходячи з конкретних обставин справи та з урахуванням змісту судового рішення.

ПАТ «ЗНВКІФ «Рентал» набуло прав та обов'язків власника ТОВ «Укрсоцбудінвест» тільки з 19.04.2019, тобто, через сім років після рішення суду, а відтак постанова Окружного адміністративного суду м. Києва від 01.06.2011 та постанова Київського апеляційного адміністративного суду від 06.03.2012 не порушує права свободи, інтереси та (або) обов'язки апелянта.

В апеляційній скарзі взагалі не зазначено яким чином рішення суду першої інстанції порушує права апелянта на момент розгляду справи судом в 2011-2012 роках.

Відповідно до п. 3 ч. 1 ст. 305 КАС України, суд апеляційної інстанції закриває апеляційне провадження, якщо після відкриття апеляційного провадження за апеляційною скаргою, поданою особою з підстав вирішення судом питання про її права, свободи, інтереси та (або) обов'язки, встановлено, що судовим рішенням питання про права, свободи, інтереси та (або) обов'язки такої особи не вирішувалося.

Викладене у сукупності є підставою для закриття апеляційного провадження у справі.

Також колегія суддів враховує, що ухвалою Вищого адміністративного суду від 11.10.2012 касаційну скаргу ТОВ «Укрсоцбудінвест» залишено без задоволення, а постанову Київського апеляційного адміністративного суду від 06.03.2012 - без змін. В порядку, визначеному главою 3 КАС України (у редакції, чинній на момент прийняття процесуального рішення), ухвалою Вищого адміністративного суду України від 23.01.2013 у справі 2а-4563/11/2670 було відмовлено в допуску до провадження заяви ТОВ «Укрсоцбудінвест» про перегляд Верховним Судом України ухвали Вищого адміністративного суду України від 11.10.2012. Зазначена ухвала в силу вимог процесуального закону є остаточною і оскарженню не підлягає.

Отже, юридичною особою - ТОВ «Укрсоцбудінвест» ще у 2012 році повністю забезпечено реалізацію права на оскарження судових рішень у цій справі, які стосувались його прав та обов'язків. Зміна власника товариства не дає підстави для повторного перегляду судових рішень у справі №2а-4563/11/2670.

Вказаний спір є вирішеним, а постановлене у справі судове рішення, яке набрало законної сили, могло бути переглянуте виключно в порядку та за правилами, визначеними Главою 3 КАС України «Перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами» (у редакції, чинній станом на вересень 2019 року).

Одним з аспектів верховенства права є принцип правової визначеності, який передбачає дотримання принципу *res judicata*, тобто принципу остаточності рішення, згідно з яким жодна зі сторін не має права домагатися перегляду остаточного і обов'язкового рішення лише з метою повторного слухання справи і постановлення нового рішення. Відхід від цього принципу можливий лише, коли він зумовлений особливими і непереборними обставинами (див. рішення у справі «Рябих проти Росії» (*Ryabukh v. Russia*), заява № 52854/99, пп. 51 і 52, ECHR 2003-X) (п. 46 рішення).

Керуючись ст.ст. 242, 305, 308, 315, 316, 321, 322, 325, 328, 329 КАС України, колегія суддів, -

У Х В А Л И Л А :

Закрити апеляційне провадження за скаргою Публічного акціонерного товариства «Закритий недиверсифікований венчурний корпоративний інвестиційний фонд «Рентал» на постанову Окружного адміністративного суду м. Києва від 01.06.2011 у справі за адміністративним позовом Виконавчого органу Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація) до Київської міської ради, треті особи: Товариство з обмеженою відповідальністю «Укрсоцбудінвест», Державне підприємство «Центральна учбово-тренувальна база по ковзанярському спорту «Льодовий стадіон», за участю Прокуратури м. Києва про визнання протиправним та скасування рішення.

Ухвала суду набирає законної сили з дати її прийняття та може бути оскаржена шляхом подачі касаційної скарги безпосередньо до Верховного Суду протягом тридцяти днів з дня складення повного судового рішення.

Суддя-доповідач:

В. В. Кузьменко

Судді:

Я. М. Василенко

О. І. Шурко

Повний текст ухвали виготовлено 06.08.2020